

Висновки

Світова фінансово-економічна криза змінила підходи до фінансового регулювання та нагляду з урахуванням необхідності системної роботи із охопленням не тільки банківського, а й страхового, фондового ринків.

В Україні не створено чіткої системи оцінки системного ризику, а до вітчизняних банків застосовується однаковий підхід з точки зору виконання пруденційних норм. Актуалізація дослідження впливу окремих ризиків банківської діяльності на фінансову стабільність в країні підтверджує необхідність впровадження підходу макропруденційного нагляду, що має включати дієві інструменти дослідження системних ризиків, їх ідентифікацію та моніторинг.

На нашу думку, одним із обов'язкових інструментів макропруденційного нагляду щодо підтримки стабільності банківської системи України має стати підготовка та оприлюднення щорічного Звіту про фінансову стабільність, в якому насамперед необхідно інформувати про розуміння центральним банком ризиків, що стоять перед всієї фінансово-кредитною системою, аналізувати системні фактори впливу на якість та стійкість банківської системи, а також повідомляти про ухвалення важливих економічних рішень для усунення першопричин загроз фінансовій стабільності країни.

Список використаних джерел

1. Kupiec Paul Assessing Systemic Risk Exposure Under Alternative Approaches for Capital Regulation / Paul Kupiec, David Nickerson // Prepared for the Bank of England Conference, England Conference «Banks and Systemic Risk». – London, UK 25 May, 2011. – Режим доступу: <http://www.bankofengland.co.uk/publications/Documents/events/conf0105/paper16may01.pdf>
2. Kaufman George G. Bank Failures, Systemic Risk, and Bank Regulation / George G. Kaufman // Cato Journal, Vol. 16, No. 1, Spring/Summer, 1996. – Режим доступу: www.cato.org/pubs/journal/cj16n1-2.html
3. Hendricks D. Defining Systemic Risk [Electronic resource] / The Pew Financial Reform Project. – 2009. – Режим доступу:

http://www.pewtrusts.org/our_world.aspx?id=3242. – Title from the screen.

4. Заруцька О. Відображення фінансового стану банків України за картою Кохонена / О. Заруцька // Вісник Національного банку України. – 2009. – № 10. – С. 12–19.
5. Д'яконова І. Методологічні засади розвитку банківського нагляду на базі системної організації банківської діяльності: дис... доктора економ. наук: спец. 08. 00. 08 – гроші, фінанси і кредит / І. Д'яконова; Державний вищий навчальний заклад «Українська академія банківської справи Національного банку України». – Суми: [Б. В.], 2008. – 395 с.
6. Науменкова С. Формування нової фінансової архітектури: основні питання та можливі виклики для України / С.В. Науменкова // Вісник Національного банку України. – 2010. – № 1. – С. 8–13.
7. Яценюк А.П. Роль банківського нагляду в забезпеченні фінансової стійкості банківського сектора України / Яценюк А.П. // Актуальні проблеми економіки. – 2003. – № 10 (28). – С. 92–98.
8. Говтвань О.Дж. Системный риск в финансовой сфере: теоретический анализ и подходы к оцениванию [Текст] / О.Дж. Говтвань, А.К. Мансуров // Проблемы прогнозирования. – 2011. – № 2. – С. 24–36.
9. Global Financial Stability Report Washington, DC: International Monetary Fund. – 2002–2010.
10. European Central Bank, 2009. The concept of systemic risk. Special Feature in the December Financial Stability Report.
11. Положення про діяльність в Україні внутрішньодержавних і міжнародних платіжних систем [Електрон. ресурс] / Постанова Правління Національного банку України від 25.09.2007 № 348. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0749-01>.
12. Дані статистики The World Bank. – Режим доступу: <http://data.worldbank.org/indicator/FB.AST.NPER.ZS/countries?display=default>
13. Основні показники діяльності банків України [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://bank.gov.ua/control/uk/id=36807&cat_id=36798.
14. International Monetary Fund. – Regime of access: <http://www.imf.org>
15. Державна служба статистики України [Електрон. ресурс]: Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

УДК: 336.76

Є.А. ПОЛІЩУК,
докторант, Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана

Проблеми оцінки впливу небанківських фінансових установ на стабільність фінансової системи

Стаття присвячена проблемам оцінки впливу небанківських фінансових установ на стабільність фінансової системи. Також дана характеристика стабільності фінансової системи. Запропоновані рекомендації щодо подолання описаних проблем.

Ключові слова: небанківські фінансові установи, стабільність фінансової системи, фінансове посередництво.

Стаття посвящена проблемам оценки влияния небанковских финансовых учреждений на стабильность фи-

нансової системи. Також дана характеристика стабільності фінансової системи. Предложені рекомендації по предотвращенню описаних проблем.

Ключевые слова: небанковские финансовые учреждения, стабильность финансовой системы, финансовое посредничество.

This article deals with problems of assessment of non-banking financial institutions affecting the financial system's stability. There was given the characteristics of the financial system's stability. There were offered the recommendations of overcoming these problems.

Keywords: non-banking financial institutions, financial system's stability, financial intermediary.

Інвестиційний потенціал держави значною мірою визначає динаміку поступового розвитку і масштаби економічних перетворень. Вирішення таких проблем, як зростання рівня ВВП, зростання вітчизняної економіки на сучасному етапі, неможливе без підвищення інвестиційної активності всіх учасників ринку, здатності створити умови і стимули для припливу фінансових ресурсів довгострокового характеру. Необхідною умовою стабільної фінансової системи будь-якої держави є достатній рівень розвитку фінансового посередництва для залучення та мобілізації фінансових ресурсів з метою вирішення пріоритетних завдань.

Тому в сучасних умовах важливою є ефективність фінансових посередників, що забезпечують процес акумуляції заощаджень та трансформації їх у інвестиції. Рівень їхньої активності означає ступінь розвитку фінансової системи взагалі. До того ж кошти, які вони залучають, належать пасивним інвесторам, які на меті ставлять збагачення, лишаючи суспільним інтересам другорядні пріоритети. Фінансові посередники виступають представниками інвесторів. Від їхніх інвестиційних рішень залежить розвиток різних галузей та секторів економіки. Разом із тим вони беруть на себе частину ризиків, настання яких може спричинити дисбаланси фінансової системи і економіки країни взагалі. Тому важливими є моніторинг та оцінка їхньої діяльності для ідентифікації на ранніх стадіях кризових явищ.

Постановка проблеми. На нинішньому етапі економічного розвитку лишається досить складним завданням оцінити вплив фінансових посередників, зокрема, небанківських фінансових установ (далі – НБФУ) на стабільність фінансової системи. Це викликано низкою існуючих обмежень, які спотворюють реальну картину, що в подальшому призводять до прийняття нераціональних інвестиційних рішень. Зважаючи на це, важливим є визначення проблем під час здійснення оцінки діяльності НБФУ і в подальшому шляхів їх подолання. Результати цієї оцінки стануть ефективним інструментом у формуванні стабільної фінансової системи країни.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Дослідженню теоретичних аспектів діяльності НБФУ присвячені

праці багатьох вчених. Так, серед вітчизняних науковців варто виділити праці О.М. Гладчук, О.Л. Дорош, В.Ф. Колесніченка, О.М. Колодзієва, В.В. Корнєєва, С.В. Реверчука тощо. Серед зарубіжних – Т. Адріана, А. Ашкрафта, Т. Класенса, Т. Макгуаера, І. Мерфі, Е. Черутті та інші. Здебільшого їхні наукові здобутки торкаються проблем класифікації НБФУ, конкуренції з банками, їх місця в економічній системі тощо. Втім лишаються відкритими питання, що стосуються їхньої ролі у світовій економічній кризі, а також оцінки впливу небанківських фінансових установ на стан фінансових систем країн світу.

Метою статті виходячи з цього є визначення основних проблем, з якими фахівці зіштовхуються під час оцінки впливу діяльності НБФУ на стабільність фінансової системи.

Виклад основного матеріалу. Взагалі, стабільність системи – це її здатність функціонувати, не змінюючи структуру, та знаходитися у рівновазі, підтримувати сталість у часі. Говорячи про стабільність фінансової системи, велику увагу приділимо фінансовим посередникам – головним елементам системи. Вони, як зазначалося, безпосередньо пов'язані з процесом трансформації заощаджень в інвестиції. Інвестиційна активність суб'єктів господарювання до початку кризи була на досить високому рівні. І характеризувати той момент часу як стабільний для фінансової системи не можна. Ми спостерігали стрімке зростання обсягів залучених ресурсів, з мобілізацією яких не справлялися існуючі фінансові установи, через що вони розширювали свою діяльність, або ж ринок вимагав появи нових учасників ринку. Не можна також говорити і про рівновагу фінансової системи після кризи. Оскільки щодня відбуваються певні зміни у царині фінансового світу, які порушують рівновагу попиту і пропозиції на ринку фінансових послуг. Очевидно, що фінансову систему будемо вважати стабільною при незначних коливаннях показників доходності і ризиків НБФУ, втім порушення стабільності відбувається у разі структурних зрушень. Так, наприклад, мова може йти про перелив капіталу з однієї галузі в іншу, введення рестрикцій регулятора, зміни кон'юнктури як на фінансових, так на і товарних ринках, курсові коливання тощо. Яскравим прикладом порушення стабільності фінансової системи стала нещодавня криза 2008 року, причиною якої стали операції банків з іпотечними кредитами у США. Втім, зважаючи на глобальну тенденцію щодо універсалізації фінансового посередництва, на наш погляд, потрібно також покласти відповідальність не тільки на банки, а й на НБФУ.

Відомо, що протягом останніх ста років діяльність банків була чи не найголовнішою причиною фінансових криз. Щодо НБФУ, то, так склалося історично, що їхні роль із самого початку була незначною. Але, як показали події останніх років, вона хоч і була недооціненою, але почала зростати: про це свідчили й суми акумульованих та розміщених на фінансовому ринку ресурсів, і запроваджені ними фінансові інновації, їхня зростаюча кількість, захоплення ними нових ринків (у тому числі тих, де монополістами вважалися виключно банки) тощо. Все це викликало порушення стабільності фінансової си-

стеми. На жаль, воно відбувалося не лише у бік позитивних змін. Їхні операції на інвестиційному ринку прямо чи опосередковано також стали причиною світової фінансової кризи.

Оцінити вплив НБФУ на стабільність фінансової системи, як виявилось, не так вже й легко. Нами було здійснено спробу це зробити, але ми стикнулися з низкою проблем, про які поговоримо нижче. Перш за все обумовимося, що стабільність фінансової системи вимірюється показниками фінансового стану учасників ринку (тобто НБФУ та банків). Зважаючи на цілі статті, ми зупинимося тільки на НБФУ. На сьогодні оцінка впливу цих фінансових посередників є дуже важливою. Власне, вона не є головною ціллю, а лише інструментом аналізу діяльності фінансових посередників, яка відображається в макроекономічних показниках. Її результати можуть стати у нагоді при розробці антистресових заходів на фінансовому ринку, прогнозів розвитку, визначення тенденції тощо.

Тож основними проблемами при здійсненні оцінки впливу НБФУ на стабільність фінансової системи, на наш погляд, є: проблеми класифікації, визначення величини майбутнього зростання, наявності історичної статистичної бази, обмеження застосування кількісних методів, розкриття інформації.

Розглянемо перелічені проблеми нижче.

Проблема класифікації НБФУ. Якщо опиратися на законодавчі норми, що стосуються цього питання, то класифікація виходить із визначення фінансового посередника, тобто тої інституції, яка надає фінансові послуги. З огляду на те, що нас цікавить фінансова стабільність, деякі з фінансових установ будуть чинити незначний або ж невідчутний вплив на неї. До таких установ належать клірингові компанії, ділінгові центри, компанії, що займаються валютно-касовим обслуговуванням, фондові та валютні біржі тощо. Тобто ті, що здійснюють технічно-посередницькі послуги і не мають капіталотворчої основи для споживача фінансової послуги. Немає особливого сенсу звертатися до зарубіжного досвіду з приводу цього питання, оскільки підходи до цього питання також різняться. Так, фахівці з Великобританії трактують сектор НБФУ як сукупність страхових компаній, пенсійних фондів та інших фінансових посередників [1]. Такий підхід потребує уточнення в частині «інших фінансових посередників». Визначення сектору НБФУ дуже схоже на використовуваний у нещодавній Спеціалізованій доповіді Європейського центрального банку, що стосувалася тіньового банкінгу (так називають сукупність НБФУ) в єврозоні [2], але відрізняється від визначень, що були використані в недавніх роботах вчених США, таких як, наприклад, Т. Адріан та А. Ашкірафт [3], які визначають тіньовий банкінг як сукупність усіх установ, які проводять свою діяльність без прямого кредитного посередництва, наявного доступу до державних джерел ліквідності і кредитних гарантій [3].

Розв'язати цю проблему можна шляхом введення класифікації за критерієм надання послуг, виключаючи технічно-посередницькі послуги, які не передбачають збагачення інвестора. Тому пропонуємо обмежити коло таких небанківських

фінансових посередників: страхові компанії, пенсійні та інвестиційні фонди, кредитні спілки, ломбарди, факторингові та інші фінансові компанії. Зазначимо, що, розглядаючи таких фінансових посередників, як ломбарди, факторингові, фінансові компанії або ж кредитні спілки поодиночі, побачимо, що їхній вплив на стабільність фінансової системи незначний, через це пропонується розглядати усі перелічені парабанківські установи з метою визначення їх інтегрованого ефекту.

Проблема визначення величини майбутнього зростання інвестиційних вкладень. Стабільність фінансової системи хоч явище і відносне, втім воно порушується у разі стрибкоподібної динаміки доходності фінансових активів та поведінкою інвесторів, яка часто буває непередбачливою. Досить суперечливим є співіснування теорії вартості грошей у часі і поняття стабільності фінансової системи. Так, ціллю інвестиційної діяльності будь-якого суб'єкта господарювання є зростання заощадженого капіталу через деякий проміжок часу. Воно характеризується як реальне при формально визначеній (виплати по облігаціях, привілейованих акціях, державних цінних паперах) або формально не визначеній (виплати по простих акціях, паях тощо) величині майбутнього зростання. В дійсності реальним таке зростання можна вважати за припущенням того, що купівельна спроможність грошових коштів не зміниться (нульова інфляція). Якщо ж інфляція очікується на певному рівні, то інвестор зацікавлений у вищому проценті для компенсації інфляційних втрат, що визначається як номінальний процент. Оскільки фіксована кількість грошових коштів сьогодні обмінюється на потік грошових коштів, що очікується у майбутньому, ризик при інвестиціях виникає завжди – неможливо однозначно передбачити розвиток багатфакторних подій у майбутньому.

Тож важко робити прогноз показників фінансової стійкості НБФУ в таких умовах. Це означає, що при оцінці впливу НБФУ також необхідно враховувати різні чинники, що змінюють вартість грошей у часі: інфляція, ризики, переваги особистих витрат, очікування інвесторів. Якщо до перших двох можна застосувати математичний апарат, то для останніх – це прерогатива методів якісного аналізу, який є не менш важливим.

Проблема наявності історичної статистичної бази. На жаль, організація діяльності на фінансовому ринку в Україні змушує бажати кращого, оскільки наявна ситуація характеризується негативними тенденціями. Вона перешкоджає успішно застосовувати принципи портфельного інвестування, що певною мірою стримує інтерес суб'єктів ринку, а отже, гальмує його розвиток. Якщо бути конкретним, то слід відзначити неможливість аналізувати нормальні статистичні ряди по більшості фінансових інструментів, тобто відсутність історичної статистичної бази. Це також унеможлиблює застосування в сучасних українських умовах не тільки класичних зарубіжних методик, а й взагалі кількісних методів аналізу. Тому процес оцінки впливу небанківських фінансових посередників на стабільність фінансової системи є проблемою загального характеру.

У цьому випадку на регулятора слід покласти функцію формування повної статистичної бази даних щодо діяльності НБФУ на фінансовому ринку України. У разі обмеженої наявної статистичної бази застосовувати методи, знову ж таки, того ж самого якісного аналізу.

Проблема обмеження застосування кількісних методів. Прогнозування пов'язано з проблемами моделювання і застосування статистичного апарату. Разом із тим фахівці обходяться більш простими емпіричними прийомами. Але професійні підходи до проблем оцінки рано чи пізно вимагають здійснення серйозних розрахунків, застосовуючи складні моделі. При цьому універсального вирішення всіх завдань, що виникають, не існує, і специфіка конкретної ситуації вимагає певної модифікації базових моделей. Майже перед усіма фахівцями, що здійснюють оцінку впливу НБФУ, стоїть завдання економічного аналізу стану ринку і прогнозування розвитку ситуації. При цьому аналіз і прогнозування на макро- та мікрорівні мають бути взаємодоповнюючими.

Зауважимо, що для будь-якого сектору фінансового ринку, що виходить на рівень достатньої чутливості до впливу макроекономічних параметрів, зробити прогноз розвитку ситуації не так складно, як передбачити кон'юнктурний стрибок, обумовлений випадковими явищами.

При цьому можливі два підходи:

- евристичний – сформований на аналізі структури портфеля і приблизному прогнозі динаміки кожного виду активів;
- статистичний – сформований на основі розподілу ймовірностей дохідності кожного фінансового інструменту окремо і всього портфеля в цілому [4, с. 91].

В основу статистичного підходу покладено припущення про те, що розподіл ймовірностей майбутніх (очікуваних) величин практично співпадає з розподілом ймовірностей фактичних величин досліджуваного періоду. Отже, для отримання уявлення про розподіл певної випадкової величини в майбутньому достатньо змодельовати розподіл цих величин за будь-який проміжок часу в минулому.

Другий підхід практично вирішує проблему формалізації показників ризику та дохідності і прогнозування з їхнім використанням, але ступінь реалістичності прогнозу та ймовірність помилки при визначенні ймовірного розподілу знаходяться у значній залежності від статистичної достатності інформації, а також від схильності ринку впливу зміни макроекономічних параметрів. Тут проблема може виникнути із визначенням цих параметрів.

Вибір підходу має важливе значення, оскільки, якщо з порядком визначення дохідності окремих фінансових інструментів і НБФУ труднощів немає, то завдання формалізації ризиків (тобто оцінювання надійності певних інструментів або груп інструментів) у кожному конкретному випадку може бути індивідуальним.

Проблема транспарентності інформації. З метою забезпечення ефективного функціонування і розвитку НБФУ та успішного їх позиціонування на ринку фінансових послуг процес

офіційного регулювання розкриття інформації повинен гарантувати її чітке, вичерпне та своєчасне відтворення. Рівень практичної цінності опублікованої інформації має бути настільки достатнім, щоб існуючі та потенційні користувачі зуміли оцінити вплив НБФУ на стабільність фінансової системи, а також застосовувати її у ході подолання складних завдань. Інформаційна система про НБФУ повинна відповідати таким принципам: доступності (інвестори та акціонери небанківських установ чи учасники кредитних спілок, потенційні споживачі без затримок і ускладнень повинні одержувати всю інформацію, що розкривається); відкритості (розповсюджувати інформацію через систему Інтернет і засоби масової інформації); чіткості (статутні та інші внутрішні документи компанії повинні містити чіткі формулювання); повноти (базуватися на проголошенні відкритості інформаційної сфери та етичності дій усіх учасників фінансового ринку); об'єднаності (опиратися на підтримку з боку держави та юридичне поле, яке б вказувало на відповідальність не тільки за відмови в наданні інформації, а й у разі несвоечасного її подання) [5, с. 240].

Зауважимо, що мова йде про багатогранний доступ інформації: як з боку регулятора, так і з боку самої НБФУ. Так, забезпечення вільного доступу до інформації про ринок небанківських фінансових послуг з боку Нацфінпослуг до підвищення довіри потенційних інвесторів та споживачів фінансових послуг. Від НБФУ важливим є також надання доступу як для регулятора для здійснення макроекономічного аналізу достовірної інформації, так і для інвестора. Регулятор також повинен звертати увагу на якість наданої інформації – мало бути доступною, важливо бути актуальною та зрозумілою. Такі вимоги сприятимуть мінімізації ризиків при оцінці впливу на стабільність фінансової системи в цілому. Також задля уникнення збору непотрібної та неякісної інформації необхідно встановити на законодавчому рівні вимоги до її належного оформлення та міри покарання за їх порушення.

Висновки

Оцінка впливу небанківських фінансових установ є важливим інструментом у формуванні стабільності фінансової системи та визначенні її проблемних секторів. У ході дослідження було визначено, з якими проблемами стикаються фахівці під час здійснення оцінки впливу на стабільність фінансової системи. Основними з них є: проблеми класифікації, визначення майбутньої вартості вкладень, відсутність історичної статистичної бази, обмеженість використання кількісних методів, проблеми транспарентності інформації.

Запропоновано заходи щодо поліпшення здійснення процесу оцінки впливу НБФУ на стабільність фінансової системи, які можуть подолати вище описані проблеми. Вони полягають у гармонійній співпраці регуляторів та самих НБФУ. В основі заходів, що дозволяють оцінити як кількісно, так і якісно їхній вплив на стабільність фінансової системи. Серед них потрібно виділити такі: оцінювати вплив тих НБФУ, в основі діяльності яких можна знайти ознаки фінансового по-

середництва та капіталотворчу функцію, тобто не враховувати діяльність технічних посередників; оцінювати показники впливу НБФУ, враховуючи чинники, що змінюють вартість грошей у часі; з боку регулятора постійна підтримка та нагляд за формуванням бази даних показників діяльності НБФУ для створення та використання статистичних рядів у ході оцінки впливу; збалансоване використання методів якісної та кількісної оцінки показників фінансової стійкості НБФУ для моделювання та прогнозування стану фінансових ринків; регулятор та НБФУ мають підвищувати прозорість інформації. Результати оцінки впливу НБФУ на стабільність фінансового ринку стане у нагоді під час розробки програм економічного розвитку галузей, регіонів країни в цілому, програм антикризового характеру на макро- та макrorівні, розробки грошово-кредитної політики Національного банку України тощо.

Список використаних джерел

1. Non-banking financial institutions: Assessment of their impact on the stability of the financial system. [Електрон. ресурс]. Режим доступу: ec.europa.eu/economy_finance/publications/
2. Cerruti E., Claessens S. and McGuire, P. (2012), 'Systemic Risks in Global Banking: What Can Available Data Tell Us and What More Data Are needed', BIS Working Paper No. 376, April.
3. Adrian, T. and Aschcraft, A.B. (2012). 'Shadow Banking Regulation', Staff Report No. 559, Federal
4. John J. Murphy. Technical Analysis of the Financial Markets: A Comprehensive Guide to Trading Methods and Applications: Study Guide (New York Institute of Finance) / John J. Murphy // NYIF:2000. – 146 p.
5. Сідельник О.П. Позичування небанківських фінансових установ на ринку фінансових послуг як фактор підвищення конкурентоспроможності / О.П. Сідельник // Вісник Університету банківської справи Національного банку України. – 2011. – №2(11). – С. 237–241.

УДК 334

П.І. ШИЛЕПНИЦЬКИЙ,

к.е.н., доцент, Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича

Аналіз нормативно-правового забезпечення розвитку державно-приватного партнерства в Україні

Стаття присвячена нормативно-правовому забезпеченню розвитку державно-приватного партнерства (ДПП) в Україні. Важливим чинником розвитку державно-приватного партнерства в Україні виступає законодавче врегулювання цього процесу. У зв'язку з цим у роботі проведено групування нормативно-правових актів, які покликані регулювати відносини, що виникають у ході реалізації проектів співпраці держави та приватного сектору у сфері розвитку інфраструктури загального користування та надання пов'язаних послуг. Досліджено законодавство у сфері державно-приватного партнерства, визначені його сильні сторони та недоліки. Зокрема, проаналізовано законодавство, що стосується державних закупівель. Також проведений аналіз Закону України «Про концесії» на відповідність основним вимогам, які ставляться до концесійного законодавства. Визначені основні напрями реформування нормативно-правового забезпечення державно-приватного партнерства.

Ключові слова: державно-приватне партнерство, концесія, нормативно-правове забезпечення ДПП, державні закупівлі, інфраструктура загального користування, інфраструктурні послуги.

Стаття посвячена нормативно-правовому забезпеченню розвитку державно-приватного партнерства

(ГЧП). Важним фактором розвитку державно-приватного партнерства в Україні виступає законодавче врегулювання цього процесу. В зв'язку з цим у роботі проведено групування нормативно-правових актів, які покликані регулювати відносини, що виникають у ході реалізації проектів співпраці держави та приватного сектору у сфері розвитку інфраструктури загального користування та надання пов'язаних послуг. Досліджено законодавство у сфері державно-приватного партнерства, визначені його сильні сторони та недоліки. Зокрема, проаналізовано законодавство, що стосується державних закупівель. Також проведений аналіз Закону України «Про концесії» на відповідність основним вимогам, які ставляться до концесійного законодавства. Визначені основні напрями реформування нормативно-правового забезпечення державно-приватного партнерства.

Ключевые слова: государственно-частное партнерство, концессия, нормативно-правовое обеспечение ЧГП, государственные закупки, инфраструктура общего пользования, инфраструктурные услуги.

The article is devoted to the legal provision of public-private partnership (PPP) development in Ukraine. An impor-